

od zla ga čuvala i bezbrojne mu milosti iskazala. Danas Joj po prvi put počinjemo iskazivati ovaj znak zahvalnosti i štovanja, koji je Ona od nas preko dvije stotine godina očekivala.

Nad ovim znakom štovanja, zahvalnosti i ljubavi raduje se ne samo duša moja i vaša; nad njim se veseli i sav dvor nebeski s našom Predobrom Majkom zajedno. Jer danas počinjemo van Njezina svetišta otvoreno i javno svemu svijetu ispovijedati: Ovo je Zaštitnica naša, ovo je Pomoćnica naša, ovo je Majka naša u prošlosti, ovo je Nada naša u budućnosti! Grad naš grad je Njezin, domovi naši domovi su Njezini! Njoj naša privrženost, Njoj naša čast, poklon i poštovanje, a nama Njezina materinska ljubav, Njezina utjeha i pomoć!

Splite, dični grade, Ti si poznat sa svoje slavne prošlosti, sa svoje Dioklecijanove palače, radi koje o tebi govori sav kulturni svijet. Poznat si sa svojih znamenitih starina, sa svojih spomenika, sa svojih velikih ustanova iz prošlosti i sadašnjosti. Poznat si sa svojih slavnih sinova: Tome Arhidjakona, Marka i Fra Marka Marulića, Jeronima Kavanjina, Ivana Petra Marchi, Luke Botića i drugih velikana iz prošlih i sadašnjih vremena, po kojima pred svima nosiš barjak, kako je o tebi još god. 1765 pjevao pjesnik Gospe od Zdravlja pobožni Fra Petar Knežević:

Na glasu si vazda bio
U življenja obilnosti,
I pred svima stjeg nosio
U nauku i mudrosti.⁵

Ali ako si se odlikovao u svemu drugomu, na osobiti način, Splite grade, odlikovao si se u štovanju Majke Božje. Još pred nešto više od 100 godina, kad nijesi imao ni 9,000 stanovnika, imao si 9 crkava i kapela posvećenih Majci Božjoj. Te su: 1. tvoja lijepa stolna crkva, posvećena Uznesenju Bl. Dj. Marije na nebo, 2. Gospa od Pojišana, 3. Gospa od Anđela na Poljudu, 4. Gospa od Dobrića, 5. Gospa od Zvonika, 6. Gospa od Spinuta, 7. Gospa od Soca, 8. Gospa od Znjana, i 9. naša draga Gospa od Zdravlja. U svim tim crkvama i kapelama, od kojih svaka ima više ili manje značajnu prošlost, ti si, Splite grade, iskazivao i danas iskazuješ Majci Božjoj posebnu čast i štovanje. Sama tvoja pobožnost prema Gospi od Pojišana bila je tolika, da nije mogla biti veća, kako veli isti Gospin pjesnik:

Ne govorim od Spliciāna,
Koji s' u svem izvrstiti,
Buduć od njih poštovana,
Da ne može više biti.⁶

Što pak da rečem o časti i štovanju, koje iskazuješ svojoj osobitoj Pomoćnici, Predobroj Gospi od Zdravlja, koju si obdario s

⁵ Duhovne pisme, 143.

⁶ Duhovne pisme, 142.